
**Dankwoord – Acknowledgements
Curriculum Vitae
Publications**

DANKWOORD

Aan alles komt dan toch een einde, ook aan een promotietraject. Promoveren was geen expliciete wens of ambitie van mij. Wel de ambitie om mezelf te ontwikkelen en iets nieuws te leren. Beiden zijn de afgelopen jaren tijdens het promotietraject ruimschoots aan bod gekomen. Daardoor maakte ik niet alleen qua thema een soort reis, maar ook als persoon. Gelukkig kenmerkten beide reizen zich door hun participatieve karakter waarbij velen met mij zijn meegereisd. Tijd dus om eens terug te kijken.

Het praktijkgerichte karakter van mijn onderzoek had tot gevolg dat ik vanaf het begin veel contact had met de uiteindelijke doelgroep, mensen met dementie, mantelzorgers, casemanagers en andere professionals. Dat gaf mij veel energie en ook een goed beeld van wat er bij hen leefde. Die persoonlijke ontmoetingen zijn me dan ook bijzonder dierbaar. Ze hebben me veel plezier gegeven en me doen beseffen hoe belangrijk het voor me is om steeds voor ogen te houden wie baat bij mijn inspanningen moe(s)ten hebben: mensen met dementie, mantelzorgers, casemanagers en professionals. Dat de onderzoekspraktijk soms weerbarstiger is dan ik me wel eens wens doet daar niet aan af. Ik ben alle mensen die zich op welke wijze dan ook ingezet hebben voor mijn onderzoek zeer erkentelijk. Het was bijzonder om te zien dat, ook al zaten mensen in persoonlijk lastige situaties, ze toch graag mee wilden doen om de dementiewereld te verbeteren. Zij het niet zozeer voor henzelf, dan toch in ieder geval voor hen die hier in de toekomst mee te maken krijgen. Grote bewondering en respect heb ik voor hen.

Jan (Eefsting), ICT mag dan niet echt je expertise zijn, dementie is dat zeker wel. En veel meer nog, de mens met de dementie. Mede vanuit jouw praktijkervaring zorgde je er voor dat de focus tijdens mijn onderzoek helder bleef, het blijven betrekken van mensen met dementie en zorgen dat je de omstandigheden zo aanpast dat dat ook mogelijk blijft. Dank daarvoor en voor je altijd tijdige en gedetailleerde feedback.

Myrra, als een soort tijger heb je gewaakt over de methodologie en de boodschap van de verschillende artikelen. Je scherpe en kritische vragen waren soms confronterend maar boden altijd weer een opening naar hoe verder. Je kon het bijzondere van het werk goed blijven zien. Dat was fijn op momenten dat ik daar zelf minder overtuigd van was. Kennisdeling vond overigens niet alleen plaats op het inhoudelijke vlak. Je had ook oog voor de 'verpakking', een stel fraaie pumps kon ook op jouw onverdeelde aandacht rekenen.

Carolien, je hebt je enorm ingezet om mijn promotietraject tot een goed einde te brengen. En ik kan dan ook niet anders zeggen dan dat ik het erg plezierig vond om

met jou intensief te mogen samenwerken in dit traject. Je was altijd beschikbaar voor vragen en feedback, maar ook tot het laatste moment kritisch. Je enorme brede kennis kwam daarbij goed van pas. Ook je netwerk en je huis zette je moeiteloos in voor het 'goede doel'. Ik heb veel bewondering en respect voor het vele werk dat je verzet. Je bent een ijzervreter, volhouder en doorzetter. Gelukkig konden we het inhoudelijk 'zware' werk ook combineren met 'lichtere' congresbezoeken in binnen- en buitenland. Het leidde ons zelfs tot in Peru. Van hotel gingen we langzamerhand over tot airbnb. Dat zegt genoeg.

Marike, blij ben ik dat jij als ICT-expert nauw betrokken bent geweest bij mijn onderzoek. Nuchter, helder en duidelijk wist jij me steeds terug te brengen tot de essentie: wat wil je, wat is je boodschap, blijf je daar op richten en zorg voor structuur. Je agenda was soms een crime, maar gelukkig was je bereid dat pragmatisch op te lossen. Dat leverde de nodige huisbezoeken op thuiswerkdagen op. Dat zijn zo de voordelen als je allebei in Friesland woont. Met plezier denk ik hier aan terug en ook aan de eTELEMED congressen iets verder van huis: van zwemmen in de ijskoude Middellandse zee in februari tot 'wein, weib und ...tanzen' in Barcelona!

Jan (Jukema), dik 4 jaar lang spraken we elkaar in ons tweewekelijkse SDM overleg. Jij waakte met verve over de bijdrage van mijn proefschrift aan de wetenschap. Je wisselde kritische en 'mooi en goed werk' feedback op een prettige manier af. Daarnaast hamerde je op de noodzaak om hoogtepunten te vieren. Dat was motiverend vooral op de momenten dat het even tegenzat.

Ruud, aan het einde van mijn promotietraject was het een groot plezier om met je samen te mogen werken rondom het testen van de tool met de eindgebruikers. Heel minutieus en met rust heb jij je expertise met me gedeeld, niet alleen in theorie, maar ook in de praktijk. Het doet me dan ook goed te weten dat we de komende tijd weer met elkaar gaan samenwerken in een ander project.

Leden van de leescommissie en corona, prof. dr. van Gemert-Pijnen, dr. van der Roest, dr. Smalbrugge, prof. dr. Stiggelbout en prof. dr. The., dank voor jullie tijd om mijn proefschrift kritisch onder de loep te willen leggen en voor jullie aanwezigheid bij mijn verdediging.

De keuze voor paranimfen was vrij snel helder. Ik waan mij zeker in het gezelschap van jou Loes. Als schoonzussen maken we elkaar al dik dertig jaar mee in lief en leed, van kroeg tot graf. Dat scheidt een band en die is me zeer dierbaar. Daarnaast heb jij dit traject al eens doorlopen. Dat geeft een vertrouwd gevoel. En dan heb ik het nog niet eens over je tomeloze energie, enthousiasme en vrolijkheid.

Leontine, als iemand letterlijk en figuurlijk dicht bij mij heeft gezeten de afgelopen jaren dan ben jij het wel en dat houd ik graag zo, ook aan het einde van mijn promotietraject. Samen zijn we als promovendi op het SDM programma gestart. Ieder met een eigen deel, maar gebaseerd op het gezamenlijke. Het was bijzonder fijn om hier samen aan te werken. We zijn heel verschillend en voor mijn gevoel werkte het daarom zo goed. Jij van het detail, en ik van de grote lijn. Jij meer voorzichtig, ik meer uitgesproken. We deelden de successen en de tegenvallers. We waren een natuurlijke sparringpartner voor elkaar. Dat heb ik als een enorme luxe ervaren. Iemand moest de eerste zijn. Dat ben ik geworden. Jij mag straks het SDM programma groots afsluiten. Echt, het komt goed.

Kamer F1.25 vulde zich, naast Leontine en mij, in de loop van de tijd met kamergenoten Birgit, Cecile en Nicole. Het was soms een waar kippenhok, waar over onderzoek en privé werd gedeeld, gelachen, stoom afgeblazen en gevierd. Dank daarvoor en voor de gezelligheid.

Ik ben me er bewust van dat het SDM programma de afgelopen jaren veel aandacht heeft gehad binnen het Lectoraat Innoveren in de Ouderenzorg. Tijdens de kenniskringbijeenkomsten was het fijn om zaken in te brengen en te delen en van jullie expertise gebruik te kunnen maken. Margreet, Monique, Annemieke, Anne-Esther, Marieke, Leontine, Jan en Carolien..... dank voor jullie begrip, aandacht en feedback. En Elles, dank voor je ondersteuning!

Ja, wat doe je als je via de universiteit al twee echte native speakers een manuscript hebt laten redigeren en dan nog van een reviewer terug krijgt dat het Engels niet goed genoeg is? Dan vraag je Bertil, een Nederlandse native speaker die Engels heeft gestudeerd! En ja hoor, dan eindelijk blijkt het goed genoeg te zijn. Bertil bedankt voor je tijd en kritische Engelse blik!

Pap en mam, aan jullie alle eer. Jullie hebben uiteindelijk letterlijk aan de basis gestaan van dit proefschrift. Gebruik je talenten en heb oog voor de ander, vooral de zwakkere. Dat zijn kort gezegd mijn roots. Jullie hebben met veel belangstelling mijn promotietraject en het thema gevolgd al was het voor jullie niet altijd helder waarmee ik nu mijn werkdagen vulde.

Dat was op onze Span-familiebijeenkomsten helemaal lastig uit te leggen door het enthousiasme van een ieder dat zich uitte in een verhoogd volume gepaard gaande met veel familielol. Oftewel, veel plezierige drukte en ontspanning dankzij jullie, Hanneke en Rob, Andries en Marjan met Liz en Jelle, Gert Jaap en Monica met Vera en Tiemen. Hanneke, jij volgde daarbij mijn onderzoek vanuit je eigen expertise rondom dementie en las je in over gezamenlijke besluitvorming. Geregeld tipte je me over

relevante zaken rondom mijn onderzoeksthema. Dat was de serieuze kant. De weekendjes op de camping de afgelopen jaren waren memorabel. Gelukkig komen we overal maar een keer.

Pa en Ma Lanting, drie gepromoveerde en gebekte (schoon)dochters, ga er maar aan staan. Maar jullie blijven gelukkig kalm in het dr.-gewoel. Vieren met verve mee wat er te vieren valt. Ook vandaag, al zal dat met een traan zijn omdat jullie Karel, jullie zoon en mijn eerste liefde, juist op deze dag zullen missen.

Loes en Henny, schone zussen, jullie kennen het traject dat ik heb gelopen aan den lijve. Met bewondering kijk ik dan ook hoe jullie werk, sport en ontspanning weten te managen zonder inlevering van jullie vrije dag. Ik laaf me graag een keer aan jullie agendabeheer en grenzen.

Fokke en Sonja, Carel en Veronike, Jannetje en Peter, Lars en Monique, Albrechtus en Florian, Karin en Marcel, Maaike en Pieter, toen ik jullie leerde kennen moest ik nog beginnen met studeren. Aan promoveren hadden jullie en ik natuurlijk helemaal niet gedacht. Jullie hebben mijn inspanningen van de afgelopen jaren in meer of mindere mate van dichtbij meegemaakt. Altijd nieuwsgierig naar: 'en.... is het feestje al in zicht?'. En eindelijk kan ik daar dan nu positief op reageren; 'ja, het feestje is in zicht!' De contacten, misschien niet altijd even frequent, waren een welkome afleiding. Het voelt goed om geschiedenis met elkaar te delen en daar steeds weer op terug te kunnen vallen.

Hannelou, ooit zijn we door wintersport en kinderen verbonden geraakt. De laatste jaren ook door mijn onderzoeksthema omdat jij daar aan den lijve mee te maken kreeg. Het deed me beseffen hoe anders en indringend het is als het zo dicht bij komt. Ik vind het heel bijzonder hoe je je weg hierin met vallen en opstaan hebt gezocht en gevonden.

Karin en Douwe, Christien en Peter, Ypie, Ellen, Hera en Wiep, het is fijn om mensen dichtbij te hebben waar je gepland en ongepland mee kan praten, lachen, Sneekweek vieren, koken, eten, filmhuis, de kroeg in, fietsen, zeilen, wintersporten, marathon wandelen. De frequentie was misschien niet altijd je van het, maar het plezier was er zeker niet minder om. Bedankt!

En al die jaren heb ik het tennissen volgehouden, recreatief of competitief, al wilde ik de handdoek wel eens in de ring gooien. Karin, Ypie, Hera, Yvonne, Reina, Tjitske, en Myrra bedankt voor de sportieve uitdaging. Het was heel erg welkom naast mijn hoofdwerk.

Tom en Rixt, week op week af samenleven met iemand die gaat promoveren, jullie

weten sinds een poosje wat dat zo'n beetje betekent. Jullie moesten wel eens stiller zijn dan jullie zelf wenselijk vonden. Maar gelukkig heb ik ooit indruk gemaakt met mijn wentelteefjes. Die moeten maar weer eens vaker op tafel komen. Hoe dan ook, jullie hebben je er kranig doorheen geslagen. Ik hoop dat jullie dat omgekeerd ook van mij kunnen zeggen.

Gijs en Job, tijdens mijn promotietraject hebben jullie ook een hele ontwikkeling doorgemaakt. Van thuiswonende zoons zijn jullie veranderd in zelfstandig wonende studenten. Met alle geneugten die daaraan kleven. Het doet me goed dat jullie allebei nu, na een paar jaar, gemotiveerd aan het studeren zijn. Dit, ondanks dat jullie dat harde werken van mij altijd maar belachelijk vonden. En dan te bedenken dat jullie uiteindelijk dezelfde studie hebben gekozen als jullie vader en mij. Een leuke speling van het lot. Het is elke keer weer een feest als jullie thuis komen. Ik ben apetrots op jullie en houd zielsveel van jullie.

Hella en Hannah, fijn om jullie als 'schone dochters' bij de familie te hebben. Met bewondering en respect kijk ik naar hoe jullie studie, werk en ontspanning moeiteloos combineren met deze beide heren.

Harry, goh, wat mocht je me de laatste jaren graag klieren met je 'daar hebben we een shared decision-making tooltje voor'. Desalniettemin stond je als een blok achter me en achter de tijd die het vergde om dat 'tooltje' te ontwikkelen. Niks mooiers in het leven dan te voelen en weten dat iemand je in je rug liefdevol steunt en daarmee ruimte biedt om het leven vrij tegemoet te treden. Diegene ben jij voor mij Harry.

CURRICULUM VITAE

Marijke Span werd geboren op 12 juli 1964 te Dordrecht. In 1982 rondde zij het VWO af aan het Augustinus College te Groningen. Via de inservice-opleiding werd zij in 1986 A-verpleegkundige in het Antonius Ziekenhuis te Sneek en specialiseerde zij zich vervolgens in 1988 tot kinderverpleegkundige in het UMCG te Groningen. Daarna ging zij als kinderverpleegkundige aan de slag in het Scheperziekenhuis te Emmen. Na enige jaren in de praktijk begon de studiedrang weer te kriebelen. Dat leidde in december 1999 tot een bul in de Rechtswetenschappen aan de Rijks Universiteit van Groningen. Daarna werkte zij tot 2001 als juriste bij Houkes C.S. Letselschade Advocaten te Emmen. De zorg bleef echter trekken. Na een uitstapje als verpleegkundige in de wijk van 2001-2002 bij thuiszorgorganisatie Icare te Emmen stapte zij over naar hospicezorg. Van 2002 - 2006 was zij coördinator van het Hospice Zuidwest Friesland te Sneek. In dit 'bijna-thuis-huis' gaf zij leiding aan de vrijwilligersgroep en coördineerde de algemene gang van zaken rondom het huis en de mensen die er tijdelijk verbleven. Dit combineerde zij met het volgen van een docentenopleiding aan de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden die ze in 2007 afrondde. Al tijdens haar opleiding was zij gestart als docent aan de HBO-V opleiding van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden. In 2007 maakte zij de overstap naar Hogeschool Windesheim waar zij als docent verbonden was aan de HBO-V opleiding en zich met name richtte op het opleiden van 3de en 4de jaars studenten. Twee jaar later startte zij in 2009 als docent-onderzoeker bij het Lectoraat Innoveren in de Ouderenzorg van Hogeschool Windesheim waar zij zich onder andere bezighield met leiderschap in verbetertrajecten in de ouderenzorg en een begin maakte met het doen van onderzoek. Een promotietraject was de volgende stap. Van 2010-2015 werkte zij als promovenda binnen het onderzoeksproject Gezamenlijke besluitvorming bij zorgnetwerken van mensen met dementie. Momenteel is Marijke binnen hogeschool Windesheim werkzaam als kwartiermaker van ProMemo, Expertisecentrum Dementie voor Professionals i.o. en als onderzoeker bij het project Beeldcommunicatie in de GGZ van het lectoraat ICT-innovaties in de Zorg.

PUBLICATIONS

Span M, Smits C, Jukema J, Groen-van de Ven L, Janssen R, Vernooij-Dassen M, Eefsting J and Hettinga M (2015). An interactive web tool for facilitating shared decision-making in dementia-care networks: a field study. *Front. Aging Neurosci.* 7:128. doi: 10.3389/fnagi.2015.00128

Span M., Smits C., Groen-van de Ven L., Jukema J., Janssen R., Vernooij-Dassen M., Eefsting J., Hettinga M. (2015). *Developing an interactive web tool, the DecideGuide, to facilitate shared decision making in dementia care networks: lessons learned.* In *eTELEMED 2015: The Seventh International Conference on eHealth, Telemedicine, and Social Medicine*. Pp 183-188. Lissabon, Portugal: IARIA, 2015.

Gemert-Pijnen, L. van and Span, M., (2015). *CeHRes Roadmap to Improve Dementia Care*. In: Handbook of Smart Homes, Health Care and Well-Being, 1 - 11. ISBN 9783319019048

Span M., Hettinga M., Smits C., Jukema J., Groen-van de Ven L.M., Jukema J., Vernooij-Dassen M., Eefsting J. (2014). *Developing a Supportive Tool to Facilitate Shared Decision Making in Dementia, Involvement of End Users in the Design Phase.* In *eTELEMED 2014: The Sixth International Conference on eHealth, Telemedicine, and Social Medicine*. Pp 253-256. Barcelona, Spain: IARIA, 2014.

Span M., Smits C., Groen-van de Ven L., Jukema J., Cremers A., Vernooij-Dassen M., Eefsting J., Hettinga M. (2014). *Towards an interactive web tool that supports shared decision making in dementia: identifying user requirements.* International Journal On Advances in Life Sciences, 2014 no 3&4, p. 338-349.

Span M., Smits C., Groen-van de Ven L., Jukema J., Janssen R., Vernooij-Dassen M., Eefsting J., Hettinga M. (2014). *An interactive web tool to facilitate shared decision making in dementia: design issues perceived by caregivers and patients.* International Journal On Advances in Life Sciences, 2014 no 3&4, p. 107-121.

Span M., *Nieuwe technologie: niet vanzelfsprekend een succes.* Denkbeeld, jaargang 26, oktober 2014

Span M., Hettinga M., Vernooij-Dassen M., Eefsting J. & Smits C. (2013). *Involving People with Dementia in the Development of Supportive IT Applications: a Systematic Review.* Ageing Research Reviews 12 (2013), pp. 535-551 DOI information: 10.1016/j.arr.2013.01.002

Span M., Smits C, Cremers A., Jukema J., Groen-van de Ven L.M., Vernooij-Dassen M., Eefsting J., Hettinga M. (2013). *Developing eHealth technology for people with dementia: towards a supportive decision tool facilitating shared decision making in dementia. eTELEMED 2013: The Fifth International Conference on eHealth, Telemedicine, and Social Medicine* IARIA, 2013. Pp 69-72 ISBN: 978-1-61208-252-3

Span M. and Smits C. (2013) *Leadership manifestations in care for older adults: a qualitative study in a care innovation program*. NERP 2013; 4: 138 – 146.